

היעוד הנשגב של שמשון

הרב יואב אוריאל

הענקים

במדבר בראשית רבה (כז, ז): הנפלים היו בארץ בימים ההם, שבע שמות נקראו להם, אימים, רפאים, גבורים, זמזומים, ענקים, עוים, נפילים".
דברים ט, א-ג: "שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת גוים גדלים ועצמים ממך ערים גדלות ובצרת בשמים: עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק; וידעת היום כי ה' אלהיך הוא העבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא יכניעם לפניך והורשתם והאבדתם מהר כאשר דבר ה' לך".

הכרתת הענקים

יהושע יא, כא-כב: "ויבא יהושע בעת ההיא ויכרת את הענקים מן ההר מן חברון מן דבר מן ענב ומכל הר יהודה ומכל הר ישראל עם עריהם החרימים יהושע: לא נותר ענקים בארץ בני ישראל רק בעזה בגת ובאשדוד נשארו".

שם טו, יד: "וירש משם כלב את שלושה בני הענק את ששי ואת אחימן ואת תלמי ילידי הענק".

רד"ק בראשית ו: והמה הגבורים אשר מעולם. כלומר שהם נזכרים בפי הדורות הבאים אחריהם שהיו אלה הגבורים מזמן קדמון, זהו אשר מעולם אנשי השם, שהיה להם שם בפי הדורות הבאים אחריהם, ואחרי המבול... עד שמעטו שנות בני אדם אחר המבול והיו הלוח וחסור, לפי ששב להם למנהג ולטבע הנהגות הראשונים ומעטו הימים ומעטו המדות הגופות עד שלא נשאר מהם גוף בזמן שבאו ישראל לארץ ולא נמצאו מהם אלא ילידי הענק בחברון, ואמרו (ילקוט יהושע רמז כ"ג) ולא היו אלא ארבעה, ובימי דוד ילידי הרפה בגת (ד"ה א' כ' ד') ועל עוג מלך הבשן נאמר

יהושע יג: "הוא נשאר מיתר הרפאים"

מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק יב: "כיוצא בו אתה אומר לא נותר ענקים בארץ בני ישראל (יהו' יא כב) יכול בעזה בגת ובאשדוד לא נותר אבל נותר בשאר מקומות תלמוד לומר: 'רק הפסיק העניין - דברי ר' יוסי הגלילי. אמר לו ר' עקיבא: מה אני צריך? והלא כבר נותרו אלא מלמד שנכנסה בהם מאירה והיו מיתמעטין והולכין".

שמשון - הענק הישראלי

סוטה י, א: " ויאחז בדלתות שער העיר ובשתי המזוזות ויסעם עם הבריה וישם על כתיפיו, וגמירי, דאין דלתות עזה פחותות מששים אמה".
במדבר רבה (כב, ו): "שנו רבותינו... וכן שני גבורים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאומות העולם, שמשון מישראל וגלית מאומות העולם, ושניהם נאבדו מן העולם...".

היעוד המשיחי של שמשון

מועד קטן טז, ב: "על שמנה מאות חלל בפעם אחת - שהיה זורק חץ ומפיל שמונה מאות חלל בפעם אחת, והיה מתאנח על מאתים. דכתיב איכה ירדף אחד אלף יצתה בת קול ואמרה: רק בדבר אוריה החתי".

ר' חיים פלטיאל ויקרא כו ח: "לו חכמו ישכילו זאת, האומות, יבינו לאחריהם, איכה היה שירדוף אחד מישראל אלף גוים דהיינו שמשון שהרג אלף פלשתים בלחי החמור".

סוטה י, א: "ויגדל הנער ויברכהו ה' - במה ברכו? אמר רב יהודה אמר רב: שברכו באמתו, אמתו כבני אדם וזרעו כנחל שוטף".

אי מימוש החזון

דברי הימים (א ד, ב-ג): "וראיה בן שובל הוליד את יחת ויחת הליד את אחומי ואת להד אלה משפחות הצרעתי. ואלה אבי עיטם וירעאל וישמא וידבש ושם אחותם הצלפוני".

בראשית רבה (תיאודור-אלבק) כי"ו פרשת ויחי פרשה צט: "ויקרא שמשון אל י"י ויאמר י"י אלהים אתה נתת ביד עבדך וגו' ועתה אמות בצמא ונפילתי ביד הערלים" אמר לפניו רבון העולמים אם אין ביני לבינך אלא המילה הזאת, כדי הוא שלא אפול בידך"

תקומת הענקים מחדש בפלשתים

החתם סופר בתורת משה (מהדו"ק בהפטרה לפרשת נשא): "דערפה לאחר שפרשה מחמותה יצא ממנה עיקר הקדושה שקלטה, ונבעלה לשמשון בבית האסורים וילדה גליית על ידי בעילת שמשון את ערפה, שהיה בה קצת מותרות קדושה מבעלה מחלון שר יהודה".